

Svenska kyrkan
LÖVESTADS FÖRSAMLING

KYRKFÖNSTRET

i Lövestads församling

2024:4, årgång 86

Betlehems stjärna

Foto: NASA

ATT BROTTAS MED GUD • KYRKOGRÅDSMUREN I TOLÅNGA • VAD HÄNDER I VINTER?

ATT BROTTAS MED GUD

NÄR JAG EFTER många år började intressera mig för existentiella frågor letade jag fram en gammal bibel ur bokhyllan och läste från pärm till pärm. Bibeln jag funnit var en gammal utgåva från 1917, tungfotad och med oskön syntax. Men jag läste hungrigt, med pennan i hand.

GANSKA SNART insåg jag att läsa Bibeln inte är ett soloprojekt - för många konstigheter, för mycket dunkelt. Så jag lyssnade på samtliga SR Plays utsändningar av "Teologiska Rummet", plöjde vad som fanns på bibliotekens och bokhandlarnas hyllor av religionsfilosofi - trots att jag dittills aldrig intresserat mig för vare sig religion eller filosofi. Det blev som en besatthet.

I DAG KAN JAG skratta åt alla understrykningar, ilskna utropstecken och hetsiga marginalanteckningar. I min nya bibel finns det förvisso fortfarande gott om både markeringar och frågetecken. Men jag läser med jämnare puls.

JAG HAR FORTFARANDE extremt svårt för episoden med Abraham och Isak (Första Mosebok kapitel 22), då Gud sätter Abraham på prov på Morias berg. Och jag har ännu inte hittat en enda text eller lyssnat till en enda predikan som kan

skingra olusten jag känner inför det nästan ofattbara krav som Abraham ställs inför. I Koranen återfinns en parallell berättelse. Där är det i stället sonen Ismael, den förstfödde som han fick med tjänstekvinnan Hagar, som ska offras. Abraham berättar i förväg om sin dröm för den 13-årige Ismael, som förklarar sig beredd att underkasta sig offret. Det gör inte begäran mindre fasansfull, men kanske ett uns mer uthärdlig.

FÖR JEFTAS DOTTER (Domarboken kapitel 11) väntade dock ingen räddning, fanns ingen nåd. Jag grubblar alltjämt på vad det är tänkt att jag ska lära av just den berättelsen.

MEN SOMT FÅR SKAVA. Somt får förbli mysterier. Därför skrattar jag högt när ärkebiskopen själv, Martin Modéus, i en TV-intervju ("30 minuter", dec 2023), kortsluter långa utläggningar och avväpnande utbrister "Det vet väl inte jag!" när en alltmer frustrerad reporter söker få tekniska svar på hur undren egentligen gick till.

I ETT genomsektariserat samhälle som det svenska har tro kommit att betraktas som en privatsak, närmast som ett intellektuellt tillkortakommande. Alltjämt ställs tro mot ve-

tande, hjärta mot hjärna. Det är en konstlad motsättning. Vi har fått ett förstånd för att bruka det.

UTAN TVIVEL är man inte riktigt klok, hävdade Tage Danielsson. Och utan tvivel vore tron platt.

ETT AV BIBELSTÄLLENA jag gärna återkommer till (Första Mosebok kapitel 32) handlar om när Jakob brottas med en främling. Hela natten håller de på, strider och pucklar på varandra. När det dagas vägrar Jakob att släppa taget. Först kräver han att bli välsignad. Han får sin välsignelse och haltar därifrån, med en skada vid lårbenet.

OCH JAG TÄNKER att det är så det måste vara, måste få vara: att en tro som inte ibland är obekvämt och krävande, inte utmanar och krumbuktar, inte spjärnar och bjuder motstånd - att en sådan tro inte heller är mycket att trakta efter, att sedan omslutas av.

SÅ DÄRFÖR FÅR det bli en brottnings med Gud emellanåt. Även om det innebär en smäll över höften då och då.

Text: Pernilla Ström

KONTAKTA DIN FÖRSAMLING

FÖRSAMLINGENS EXPEDITION är öppen tisdag till fredag. Vi hjälper dig med allt som en församling kan hjälpa dig med! Bokningar av dop, vigslar och begravningar, frågor kring gravskötsel med mera. Under juli och början av augusti månad har vi begränsade möjligheter att hantera frågor kring gravar.

Ekonomiassistent Gudrun Nilsson, telefon 0720237686, lovestads.forsamling@svenskakyrkan.se

POSTADRESS: Lövestad församling, Lövestad byaväg 43
275 71 LÖVESTAD

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/lovestad

facebook.com/lovestadsforsamling

Vi annonserar våra gudstjänster och andra aktiviteter på hemsidan, facebook-sidan och i Kyrkfönstret. Ibland sätter vi upp affischer på anslagstavlor runt om.

PRÄSTER

Åke Appelgren, kyrkoherde och kontraktsprost, 070 621 29 00, appelgren@svenskakyrkan.se;

Katarina Mårtensson, komminister, 070 300 61 14, katarina.martensson@svenskakyrkan.se

KYRKOMUSIKER

Helen Lindqvist, 0705503665, helen.lindqvist@svenskakyrkan.se

KYRKOVAKTmäSTARE

Tisdag-fredag

Vanstad: Sven Persson, 0705086798
Tolånga: Fredrik Hellwig, 0706784205
Rödninge: Mathilda Bäckman, 0790664880

Lövestad gamla och nya kyrkogård:
Philip Reimers, 0767209936

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Ingela Mårtensson, kontakt:
ordforandekyrkoradet@gmail.com

DATASKYDDSOMBUD

Eva Katsler, 0705089596

BEGRAVNINGSOMBUD

Peter Nilsson, Viktor Ewalds väg 47,
269 41 Östra Karup, 0738121250

ANSVARIG UTGIVARE

Åke Appelgren

ENSKILT SAMTAL OCH BIKT

Församlingens präster står till tjänst för samtal. Vi har absolut tystnadsplikt.

KYRKSKJUTS TILL GUDSTJÄNSTER

Om du vill ha skjuts till någon gudstjänst eller annan verksamhet kan du ringa den präst som tjänstgör, se sidan 8, så löser vi det på ett eller annat sätt.

VINTERN I FÖRSAMLINGEN

KRUBBEGUDSTJÄNST

Söndag den 8 december bygger vi julkrubban i Lövestad kyrka tillsammans med alla barn som vill, barnkören, Katarina Mårtensson, Helen Lindqvist, Gudrun Nilsson och Josefine Smedberg. Vi börjar klockan 14.

JULKONSERT

Ewa Larsson och Lasse Magnusson sjunger och spelar med och för oss den 19 december i Vanstad kyrka. Välkomna klockan 18.30. Kollektas upp till församlingens diakoni så ladda swishmaskinen!

KAFFEGUDSTJÄNST

Årets jul är bra för alla som jobbar... det är många helgdagar. Söndagen efter jul blir det därför en enkel gudstjänst i Lövestad församlingshem med riktigt gott julkaffe. Välkomna söndag 29 december klockan 13.30.

Julens övriga gudstjänster hittar du på sidan 8.

VANSTAD FÖRSAMLINGSHEM

Kyrkorådet bjuder in till ytterligare en öppen kväll för samtal om församlingshemmet i Vanstad. Välkomna till Vanstad församlingshem den 16 januari kl 18.30.

MUSIKALISK MÄSSA

På Kyndelmässodagen firar vi mässa med ljusständning, stillhet och meditation. Helen Lindqvist framför musik på flygeln i Lövestad kyrka. Välkomna till Lövestad kyrka den 2 februari klockan 16.00.

MUSIK OCH LYRIKCAFÉ

Torsdagen den 13 februari klockan 13.30 får vi besök av diktaren Erik Axel Karlfeldt som var ledamot av Svenska akademien och Nobelpristagare. Helen Lindqvist och Åke Appelgren presenterar honom i ord och ton. Kaffé och kakor blir det också. Välkomna till församlingshemmet i Lövestad.

FILMKVÄLLAR I VINTER

Vi börjar med en rar film som handlar om ett mässingsblåsband i en kolgruvestad i England under gruvkrisen på 1990-talet. Brassed Off heter filmen och vi ser en rad skådespelare vi känner igen från sentida produktioner. Ta chansen och se hur Carson i Downtown Abbey såg ut som ung, för att inte tala om Tara Fitzgerald och Ewan MacGregor. Vi ser filmen den 30 januari i församlingshemmet i Lövestad klockan 18.30.

Den andra filmen är Little Miss Sunshine som är en roadmovie genom USA. En gul folkabuss spelar en viktig roll i en familjs kamp mot klockan för att hinna till finalen i en skönhetstävling. Torsdag 27 februari klockan 18.30 i Lövestad församlingshem.

MÄSSA I TAIZÉTON

Ungefär en gång i månaden firar vi mässa med mycket sånger från klostret Taizé, ljusständning och bön. Vi kommer att under den mörka delen av året växla mellan Tolånga och Lövestad kyrkor. Du ser i kyrkodagboken på sidan åtta när det är i Tolånga och när det är i Lövestad.

KYRKOTAL 2025

Till hösten blir det kyrkotal. I valet är alla kyrkotillhöriga som fyllt sexton år röstberättigade. Valbar till förtroendeuppdrag är man om man tillhör Svenska kyrkan, är döpt och på valdagen fyllda 18 år. Den som vill engagera sig kan ansluta till någon av de nomineringsgrupper som finns i församlingen eller "starta eget." Detta kan man göra senast den 15 april 2025. Kontakt till nomineringsgrupp kan förmedlas av församlingsexpeditionen som också är behjälplig om någon vill starta en ny nomineringsgrupp.

VAD HÄNDER MER?

Titta på sidan 8 där mer återkommande verksamhet annonseras.

MYSTERIET MED BETLEHEMS STJÄRNAN

SÅ HÄR ÅRS SER VI MÅNGA adventsstjärnor. De hänger i våra fönster, i många affärers skyltfönster och lite överallt. Den som har julgran kanske kröner den med en stjärna som glimmar i guld eller silver. Pepparkakorna kan ha form av en sexuddig stjärna. Var kommer allt detta ifrån? Alla våra stjärnor som vi tar fram nu har sitt ursprung i några få verser i Matteusevangeliet. I berättelsen om de österländska stjärntydarna står det nämnt att de sett en stjärna gå upp. Den stjärnan liksom gick före och ledde dem till Betlehem.

SÄKERT HAR DU många gånger lyft din blick mot himmelen och sett stjärnor och förundrats över dem. Förr kallade man dem fixstjärnor för de stod liksom still på himmelen. Deras inbördes positioner förändras inte. Detta är en sanning med viss modifikation. Alla stjärnor rör sig i förhållande till varandra men de stora avstånden gör att vi under vårt liv, även vi om vi levat flera tiotals sekler inte skulle märka någon förändring. Programmerar man ett planetarium att simulera stjärnornas inbördes förflyttningar över hundratusentals år skulle kända stjärnbilder som Stora Björn (Karlavagnen) och Orion inte gå att känna igen. Trots att stjärnorna tycks stå stilla rör de sig med stora hastigheter. Solen rör sig i universum med en hastighet om cirka 230 km per sekund runt Vintergatans centrum, dessutom rör sig Vintergatan i förhållande till andra galaxer. Men på det stora hela står de stilla.

ANNAT ÄR DET med planeterna i vårt solsystem. De rör sig runt solen i sina banor med omloppstider på mellan 88 dagar och 29 år för de planeter som kan ses med blotta ögat. Merkurius och Venus som ligger innanför vår planet håller

sig alltid ganska nära solen och syns därför endast tidig morgon och tidig kväll. De yttre planeterna kan ibland vara förhållandevis nära vår planet och ibland, när de är ”på andra sidan” långt bort. De kan ibland synas bredvid varandra på himmelen. Det kallar man konjunktion. Vart nittonde år händer det med planeterna Jupiter och Saturnus. Ibland kan det bli tre stycken inom ganska kort tid. Jupiter och Saturnus liksom dansar med varandra på himmelen.

KANSKE HAR DU sett en komet? 1996 och 1997 hade vi besök av två ljusstarka kometer. 1996 var det Hyakutake i mars månad och 1997 var det Hale-Bop på våren. En komet rör sig så snabbt och är så nära att vi kan se det från ena dagen till den andra.

Vad var det de vise männen såg?

AV MATTEUSEVANGELIETS berättelse vet vi att Herodes var kung i Israel när detta utspelade sig. Utombibliska källor ger vid handen att Herodes dog 4 år före vår tideräknings början. Det, i sig, lär oss att Jesus inte alls föddes år ett. År noll finns inte. Kinesiska historieskrivare har noga upptecknat alla viktiga händelser på stjärnhimlen och vi måste därför pröva våra hypoteser mot dessa.

VAR DET EN SUPERNOVA de såg? Det är en stjärna som hastigt flammar upp. Den har inte syns tidigare och efter explosionen är den synlig något eller möjligen några år. Tyvärr berättar inte kineserna om någon sådan. Var det en komet? Inte heller denna hypotes får något stöd i de kinesiska källorna.

VAR DET EN KONJUNKTION mellan Jupiter och Saturnus. Redan på

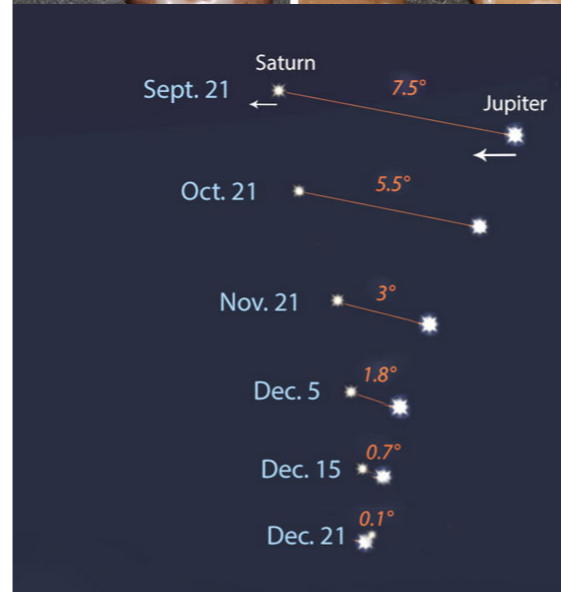
1200-talet föreslog man en konjunktion mellan Jupiter och Saturnus. Johannes Kepler på 1600-talet föreslog detsamma. Dagens superdatorer har extrapolerat planetbanorna och kan konstatera att vi hade en så kallad trippelkonjunktion år 7 f Kr. Dessa är ganska vanliga. Men just denna var inte särskilt extraordinär. Kineserna nämner den inte, troligen för att den inte var spektakulär. En betydligt mer spektakulär konjunktion ägde rum år 2 f Kr. Då var det himmelens tredje och femte, för ögat ljusaste objekt (supernovor undantagna), det vill säga Venus och Jupiter, som faktiskt för blotta ögat smälte samman i ett ljusfenomen som måste ha varit extraordinärt. Men då denna ägde rum var faktiskt Herodes både död och begravnen sedan två år.

Så vad var det de vise männen såg?

SVARET ÄR LIKA ENKELT som kärnfullt: det vet vi inte! Kanske såg de inget alls, kanske har författaren till evangeliet hittat på allt detta. Kanske ville författaren ge en extra tyngd och ett extra innehåll åt berättelsen om Jesu födelse. Om stjärnan inte kan förklaras i vetenskapliga och historiska termer måste den ju ha en annan innebörd, en innebörd som Emmy Köhler fångat med orden: *”Du stjärna över Betlehem, o, låt ditt milda ljus få lysa in med hopp och frid i varje hem och hus.”* (svensk psalm 116:3).

TROTS ATT varken djupa kunskaper i astronomi eller historia kan avslöja vad stjärnan var för något kan vi med god förtröstan fira jul eller Kristi födelses fest också 2024 eftersom bibeln inte är en lärobok i astronomi som väl är.

Text: Åke Appelgren

Bilder: Komet Linda Davison, Pepparkakor Emma G Olsson, Jupiter och Saturnus Bob King och supernova NASA/EES

KYRKOGÅRDSMUREN I TOLÅNGA

I MÅNGA ÅR har muren runt Tolånga gamla kyrkogård varit i dåligt skick. Det gäller både muren som går utefter vägen mellan kyrkogård och Tolånga skola och muren som vetter i mer sydöstlig riktning. I år har vi påbörjat arbetet med att restaurera muren utefter vägen. Den andra muren har säkrats med stora legoblock i betong så att inga stenar skall ramla ur muren och ned på hus eller i värsta fall människor som promenerar vid ån.

ALLT ARBETE med murar kräver stor yrkesskicklighet och kunnande. Det är inte bara att lava sten på sten utan det måste ske med finesse. Förutom att stenarna kan vara stora och tunga skall de dessutom passas in i murens helhet. Varje hörn är en utmaning för stensättaren. Det är ofta här murens svaga punkt är. Man vill allra helst lägga stenarna om lott så att stenarna stödjer varandra för att muren blir så stabil att den fyller sin funktion inte bara i år utan kanske flera hundra år framåt i tiden.

MAN SKILJER PÅ två huvudgrupper av murar. Den ena kallas för bruksmur vilket betyder att stenarna i muren fogas samman med bruk. Valet av bruk är viktigt. Det skall vara ett hydrauliskt kalkbruk som är följsamt och mjukt. Detta bruk sprängs inte av frost. Under sextio- och sjuttioalet använde man gärna ett cementbruk som var för hårt och sprött. Detta bruk är därmed frostkänsligt.

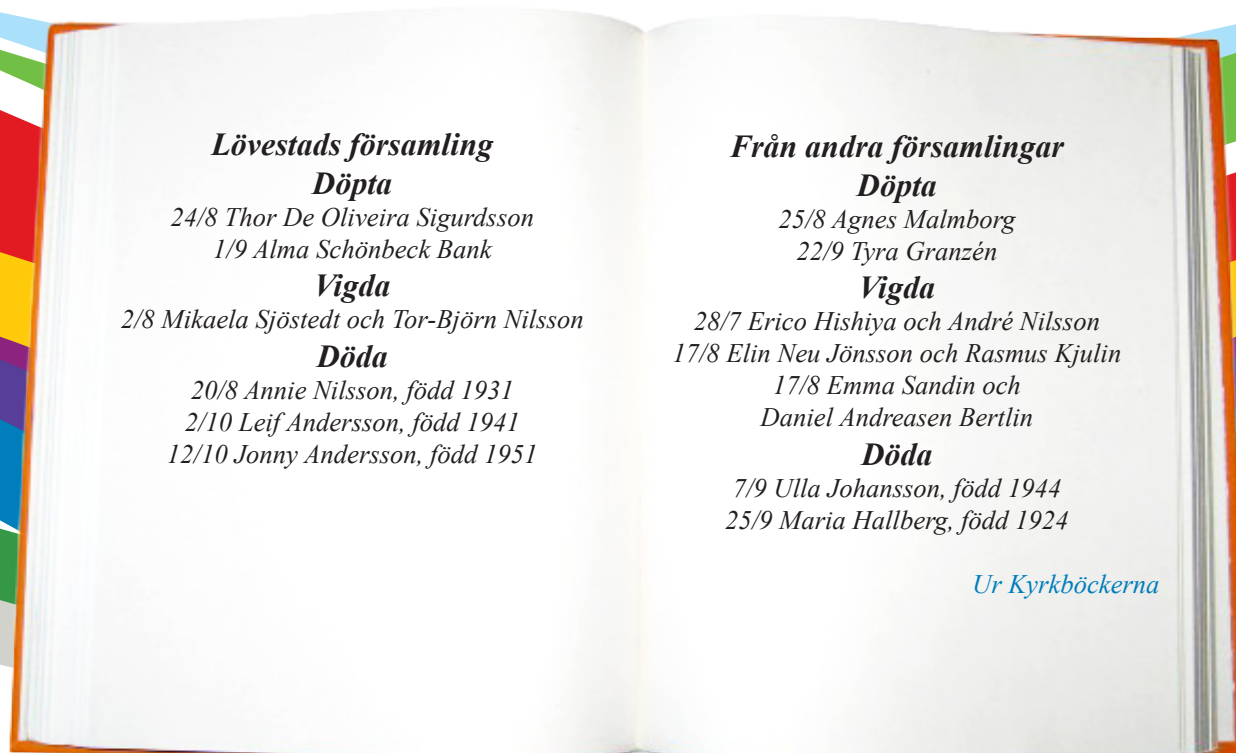
DEN ANDRA typen kallas för kallmur och är en mur där stenarna inte fogas samman med bruk. Stenarna lavas och kilas på varandra så att ett starkt förband

bildas. Ibland måste stenarna tuktas lite grand för att passa ihop. Oavsett vilken sorts mur man väljer att bygga kräver detta arbete både erfarenhet och känsla. Muren ska ju helst vara både lodrätt och platt, så vågrät och jämn det bara går.

PÅ BILDERNA kan man se dels hur arbetet fortskrider och dels hur muren mellan kyrkogården och skolan ser ut i färdigt skick.

*Bilderna: Hörnet före och efter restaurering, muren före, under och efter restaurering.
Text och foto:
Philip Reimers*

Lövestads församling

Döpta

24/8 Thor De Oliveira Sigurdsson

1/9 Alma Schönbeck Bank

Vigda

2/8 Mikaela Sjöstedt och Tor-Björn Nilsson

Döda

20/8 Annie Nilsson, född 1931

2/10 Leif Andersson, född 1941

12/10 Jonny Andersson, född 1951

Från andra församlingar

Döpta

25/8 Agnes Malmberg

22/9 Tyra Granzén

Vigda

28/7 Erico Hishiya och André Nilsson

17/8 Elin Neu Jönsson och Rasmus Kjulin

17/8 Emma Sandin och

Daniel Andreasen Bertlin

Döda

7/9 Ulla Johansson, född 1944

25/9 Maria Hallberg, född 1924

Ur Kyrkböckerna

TACKSÄGELSE DAGEN I VANSTAD KYRKA

PÅ TACKSÄGELSE DAGEN kunde vi äntligen återöppna Vanstad kyrka efter omfattande restaurering. Under förra året kalkades kyrkan om. I samband med detta upptäcktes skador på de så kallade ankarsluten. Det är det smide i svart som syns på tornets utsida. Funktionen är att hålla ihop tornet. Sådana ankarslut kan man hitta på många olika äldre byggnader. När tornet undersöktes invändigt kunde vi också konstatera rötskador i bjälklaget. Allt detta är nu reparerat och innertaket har fått lite bättringsmålning ovanför orgeln.

TACKSÄGELSE DAGEN är en passande söndag att åter ta ett kyrkorum i bruk. Ett rum där vi delar glädje och sorg, tacksamhet och lovsång, en plats där Guds ord förkunnas och sakramenten delas ut. Det blev en glädjefylld högtid med härliga psalmer och körsång. Efter gudstjänsten stannade många kvar för att mingla och dela varandras och församlingens glädje över att vi åter, efter drygt nio månader, kan få fira gudstjänst i Vanstad kyrka.

Text: Åke Appelgren
Bild: Helen Lindqvist

KYRKODAGBOKEN

NÄR		VAD	VAR
28 november		18.30 Filmkväll - Den sista resan	Församlingshemmet
1 december	Första advent	18.00 Högmässa, ÅA, kyrkokören sjunger Utdelning av stipendier, kyrkglögg	Lövestad kyrka
8 december	Andra advent	10.30 Högmässa, KM 14.00 Vid krubban, KM, barnkören, fika	Vanstad kyrka Lövestad kyrka
15 december	Tredje advent	10.30 Högmässa, ÅA	Röddinge kyrka
17 december		18.30 Mässa i taizéton, ÅA	Tolånga kyrka
19 december		18.30 Julkonsert med Ewa Larsson Lasse Magnusson	Vanstad kyrka
22 december	Fjärde i advent	10.30 Högmässa, KM	Tolånga kyrka
24 december	Julafton	23.00 Julnattsmässa, ÅA	Lövestad kyrka
25 december	Juldagen	07.00 Julotta, KM, kyrkokören	Tolånga kyrka
26 december	Annandag jul	10.30 Högmässa, ÅA	Vanstad kyrka
29 december	efter Söndagen	13.30 Kaffegudstjänst, KM	Församlingshemmet
1 januari	Nyårsdagen	16.00 Högmässa, KM	Röddinge kyrka
5 januari	Söndagen efter nyår	10.30 Högmässa, ÅA	Tolånga kyrka
6 januari	Trettondedag jul	10.30 Högmässa, ÅA	Vanstad kyrka
12 januari	Första söndagen efter trettonde	10.30 Högmässa, KM	Lövestad kyrka
14 januari		18.30 Mässa i taizéton, ÅA	Lövestad kyrka
16 januari		08.00 Morgonmässa, ÅA 15.00 Bibelsamtal 18.30 Samtal om Vanstad församlingshem	Lövestad kyrka Församlingshemmet Vanstad församlingshem
19 januari	Andra söndagen efter trettonde	10.30 Högmässa, ÅA	Röddinge kyrka
23 januari		09.00 Frukostklubben	Församlingshemmet
26 januari	Tredje söndagen efter trettonde	10.30 Högmässa, KM	Tolånga kyrka
30 januari		18.30 Filmkväll - Brassed off	Församlingshemmet
2 februari	Kyndelsmässodagen	16.00 Musikalisk ljusmässa, Helen Lindqvist spelar på flygeln, ljusständning, ÅA	Lövestad kyrka
4 februari		18.30 Mässa i taizéton, ÅA	Tolånga kyrka
6 februari		15.00 Bibelsamtal	Församlingshemmet
9 februari	Femte söndagen efter trettonde	10.30 Högmässa, ÅA	Vanstad kyrka
13 februari		13.30 Musik och lyrikcafé - Erik Axel Karlfeldt presenteras i ord och ton	Församlingshemmet
16 februari	Septuagesima	10.30 Högmässa, ÅA	Lövestad kyrka
20 februari		09.00 Frukostklubben	Församlingshemmet
23 februari	Sexagesima	10.30 Högmässa, KM	Röddinge kyrka
25 februari		18.30 Mässa i taizéton, ÅA	Lövestad kyrka
27 februari		08.00 Morgonmässa, ÅA 18.30 Filmkväll - Little Miss Sunshine	Lövestad kyrka Församlingshemmet
2 mars	Fastlagssöndagen	10.30 Högmässa, KM, kyrkaffe	Tolånga kyrka
5 mars	Askonsdagen	18.30 Askonsdagsmässa, kyrkokören, ÅA	Lövestad kyrka
9 mars	Första söndagen i fastan	10.30 Högmässa, ÅA	Vanstad kyrka